Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 24. — Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 31. січня, 1922.

VOL. XXX. — No. 24. — Jersey City, N. J., Tuesday, January 31, 1922. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ФАРМЕРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СКІНЧЕНА

ВАШІНҐТОН, 28. січня. — Фармерську Конференцію, котра радила цілий тиждень, замкнено нині вечером.

Дж. Р. Говард, голова Американської Федерації Фармерських Бюр, видав публичну заяву, в котрій хвалить роботу фармерської конференції, підчеркуючи передовсім її постанови в справі фармерської кооперації, що поклала собі за ціль зближити американського фармера та споживача.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ШАНТУНҐА ЗНОВ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ.

ВАШІНҐТОН, 28. січня. — Шантунґська зелізниця, котра від довшого часу становить предмет нарад і торгів межи Китайцями та Японцями, довела знов до здержання японсько-китайської згоди. Ціла справа обертається тепер коло питання, чи Япан мавби мати право іменувати зарядчика зелізниці, як він сього домагається, чи заступника зарядчика, як на се хоче згодитися Китай.

Всі инчі справи, відносячися до шантунґської провінції, вже мали бути полагоджені вдоволяючо для обох сторін. Япан мав згодитися, щоби Китай заплатив за зелізницю 53 міліони золотих марок до 15 літ, з тим, що може заплатити й в пять літ, як захоче.

ХОЧУТЬ ОБНИЖАТИ ЗАПЛАТУ МАЙНЕРАМ ВУГЛЯ.

КОЛАМБАС, Огайо, 28. січня. — Властителі вуглевих копалень в південній части стейту Огайо постановили обнижити заплату вуглевим майнерам від 31 до 46 процент. Рівночасно постановили знести „чек-оф систем", себто не хочуть більше посередничити межи майнерами та юніями в збиранню юнійних вкладок. Знижка має увійти у життє з хвилею, як перестане обовязувати контракт з юнією, себто з днем 1. цвітня сього року.

Властителі вуглевих копалень заявили, що вони не відбували і не будуть відбувати конференції з майнерськими юніями, оправдуючися тим, що така конференція не може до нічого довести з огляду на те, що представники майнерських юній уже з гори заявили, що майнери на знижку майнерської заплати не згодяться і будуть проти неї боротися до послідку.

НОВИЙ СТРАЙК В КРАВЕЦЬКІМ ПРОМИСЛІ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 28. січня.—Обєднана Рада юній жіночих кравців зарядила учора викликати на страйк від півтора до три тисячі робітників та робітниць, занятих в сто кравецьких шапах, котрі не підписали юнійних умов. Страйк має бути поширений з дня на день, аж усі шапи перейдуть на юнійну основу.

В сьому промислі заноситься на поважнійший страйк, бо властителі домагаються від юній, щоби вони згодилися на знижение робітничої заплати від штуки о 25 процент (о одну четвертину), а заплати від тижня о 15 процент. Юнія, котра має з підприємцями контракти, обовязуючі аж до 31. грудня 1923. року, не хоче на се пристати. В середу має відбутися послідна конференція межи представниками юнії та представниками властителів в тій справі.

СТРАШНА СНІГОВА БУРЯ НА СХОДІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШІНҐТОН, 29. січня. — Після донесень до федерального Бюра Погоди, ціла центральна частина східних стейтів Злучених Держав була навіжена в суботу та неділю сніжною бурею, якій рівної не було довгі часи. Осередком сніговиці були стейт Верджінія та Дистрикт оф Колумбія, хоч сягала вона на північ аж до середини стейту Ню Йорк, а на захід майже по Питсбурґ, в стейті Пенсилвенії. В околиці Вашінґтону за кілька годин упав сніг, сягаючий двох стіп висоти.

Наслідком заметіли майже вся комунікація стейту Верджінія та околиці була задержана. Доперва в неділю в ночи пробувала Пенсилвенійська Зелізниця привернути рух поїздів межи Ню Йорком та Вашінґтоном, здержаний майже від самого початку бурі в суботу. Наслідком бурі зросло також запотребовання людий до відгортання снігу з доріг; само місто Ню Йорк випустило нині коло 15,000 людий на вулиці для їх прочищення.

КАТАСТРОФА В ТЕАТРІ ЧЕРЕЗ СНІГОВУ БУРЮ.

ВАШІНҐТОН, 29. січня. — Під величезним тягаром снігу, надутого сніговицею, тревающою 28 годин, заломився дах театру Никербокер, одного з найбільших модерних театрів рухомих образків у Вашінґтоні. Катастрофа случилася коло години девятої вечером в суботу.

Ціла повала звалилася на тяжкий цементовий балькон, котрий під її натиском заломився, погребуючи під своїми руїнами велике число людий. В театрі є місць на 1.700 людий. В час катастрофи було в ньому від 300 до 1,000 людий. На місце катастрофи вислано зараз відділи жовнірів та морських вояків (маринарів), а також шпитальну службу та огневі сторожі.

Вашінґтон, 30. січня. — Ліста людий, що погибли підчас катастрофи театру, виносить нині 102 особи.

Межи убитими є багато визначних людий, як: Барчфілд, бувший конґресмен з Питсбурга; Брейнерд, кореспондент ґазети „Брукаін Іґел", зі жінкою. Погиб також диригент театральної банди та кількох музикантів, ряд студентів місцевих високих шкіл, кількох визначних місцевих купців. Число ранених виносить 118.

МАЮТЬ ВБИВАТИ ЛЮДИЙ УТРІЙНИМ ҐАЗОМ

Леґіслятура стейту Невада ухвалила недавно закон, постановляючий, що людий, засуджених судом на смерть, мається убивати утрійним ґазом. Суд в такім случаю не означує докладно дня страчення, а подає лише тиждень, лишаючи означенне дня до розпорядимости вязничного заряду. Начальник тюрми мавби помістити засудженця в спеціяльній келії, навмисне так приладженій, щоби до неї можна напустити ґазу. Коли засуджений засне, начальник тюрми мавби відкрутити курок від збірника ґазу і напустити його до келії, вбиваючи в той спосіб засудженця.

Першими людьми, котрим припала незавидна доля бутю першими в ґазовій келії, є два Китайці, члени китайської розбишацької банди зі Сен Франциско, котрих засуджено на смерть за вбиттє одного Китайця в місті Майна, в стейті Невада, дня 27. вересня 1921. року. Засуджуючи їх на смерть, суддя назначив речинець їх смерти на тиждень, що кінчиться 22. цвітня. Їх ще не спроваджено до ґазової келії, хоч вони вже програли всі правні средства, які їм стояли до розпорядимости. Адвокати однак ще покладають якусь надію на заклик до Найвисшого Суду на тій основі, що закон про душенне засудженців ґазом не обовязує, бо противиться конституції стейту Невада, котра постановляє, що для трачення засудженців не вільно вживати ніяких жорстоких ані надзвичайних кар. Якби Найвисший Суд признав, що душевне засудженців ґазом є власне жорстокою та надзвичайною карою, то закон невадської леґіслятури бувби признаний необовязуючим. Та се відай не вратувалоби життя засудженцям, а лише вратувалоби їх від ґазової келії.

ОСЛІП ЧЕРЕЗ КЕЛІШОК ГОРІВКИ

Ю. Фінкел з Гобокен зайшов в неділю до салуна Л. Ванца в Гобокен і напився келішок горівки (ґвиски), В кілька годин опісля він осліп. В четвер його молода жінка завела його до суду в Гобокен, де він зложив свідоцтво проти продавця горівки, котрого суд заарештував на основі ню-джерського закона за продаж отруї. Коршмар борониться, що він продає чисту горівку, в котрій нема трутини.

Сліпий свідок заповів, що він внесе проти салуніста позов за 25.000 долярів відшкодовання, а жінка його заповіла подібний позов за втрату удержання. Осліплений має всего 27 літ. Сидячи в кріслі для свідків, він робив на присутних в суді страшне враження.

ФРАНЦУСЬКІ КАПІТАЛІСТИ ЗАКУПОВУЮТЬ ПОЛЬСЬКІ ФАБРИКИ.

Останніми часами дається відчувати, що французький капітал впирає польський. Між иншим французькі капіталісти закупили жирардівські фабрики і фабрики домбровського басейну.

ЧЕРЕЗ ВЕСІЛЬНУ ГОРІВКУ ВТРАТИВ НАРЕЧЕНУ І ДІСТАВСЯ ДО АРЕШТУ.

Два тижні тому арештовано в Спрінґфілд коло Бостону Італіянця Антоніо Сільва за те, що він мав при собі шість кварт горівки. Арештованого відставлено до тюрми, де він через дві неділі вижидав суду. Коли нарешті прийшов день розправи, обжалований сказав, що він мав горівку в своїм посіданню, що се була горівка домашнього виробу одного знакомого, і що він купив її на своє весілля. Обжалований признався до вини і просив о низький вимір кари. Прокуратор прихилився до його просьби, подаючи до відома, що наречена обжалованого, як він сидів в арешті, вийшла за другого. Суддя заявив, що обжалований уже був досить покараний і визначив йому найнизчу можливу кару, тобто вязницю на один день.

ІНФЛЮЕНЦА В НЮ ЙОРКУ СЛАБНЕ.

Нюйорський департамент здоровля подав до відома в пятницю, що число хорих на інфлюенцу зменчилося з 366 у вівторок на 203 в четвер, а число хорих на запаленне легень зі 131 на 76. В четвер померло в місті від інфлюенци 5 людий, від запалення легень 52; попередних днів вмирало від обох недуг менче.

ВТОПИВСЯ ПРОБУЮЧИ ПЕРЕПЛИСТИ РІКУ НА КРИЗІ.

Чотирох хлопців з міста Найек, в стейті Ню Йорк, над рікою Гудсоном пустилося перепливати черев ріку на кризі. Пустилися перепливати в місци, де ріка має півчверта американської милі ширини. Хлопці уже переплили три милі, коли їх провідник, Андрій Лайнер на імя, котрий мав 13 літ, станув нехотячи на тонкий кравець криги і проломився. В тім місци ріка починає плисти дуже скоро, бо від того місця вона звужується і збирає всю воду у вузке корито. Його товариші пробували вратувати потапаючого. Вони зчепилися руками, пробуючи досягнути нещасного і витягнути на кригу. Але при тім вони станули на крайчику криги самі і заломили кригу під собою. Всі три впали у воду, але вміючи плавати, вони потрафили добитися назад до відломків криги, і веслуючи на них руками, вратувалися нарешті на беріг. Зате їх товариш попав межи пливучі криги і втопився, а вода занесла його тіло під лід. Робітники одної надбережної фабрики найшли опісля трох померзлих хлопців і відставили їх до шпиталю в Терітавн, де лікарі стали їх відтирати та лічити, щоби запобігти запаленню легень.

ЖЕРТВИ ВІЙНИ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

По офіціяльній статистиці, в Чехословаччині находиться 105 тисяч інвалідів, 103 тисяч вдів по убитих і померших на війні, 172 тисяч сиріт, 65 тисяч батьків по убитих і 509 осіб осліплих на війні.

ЩУРІ В РОСІЇ ЗБОЛЬШЕВИЧИЛИСЬ І ЗАНЕСЛИ БОЛЬШЕВИЗМ НА УГОРЩИНУ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, (Мадярщини), 28. січня. — Щурі і миші вимашировують громадами з голодних сторін Росії до сусідніх країв. Вони зайшли аж на Угорщину і Будапешт аж роїться від них. Всі заходи, щоби очистити місто з тих нових „імігранвів", не вдалися. Торговлі і складівні переповнені сими зайдами, які ходять навіть в білий день. Коли хто щурів гонить, вони обертаються і стають до бою. Кількох купців покусали.

Біда збільшилась ізза недостачі котів, яких люди богато зїли в часі голоднечі підчас війни. А кромі того в Угорщині забивають котів на дешеві кожухи. З уваги на те тепер дають купці за кота 3.000 до 4.000 корон.

В деяких селах селяни покинули плеканне курий, а стали плекати коти, бо се дає їм більший прихід.

НАГОРОДА НОБЛЯ ДЛЯ НАНСЕНА.

КОПЕНГАГА, столиця Данії, 28. січня. — Данська міжпарляментарна комісія поручила нині, щоби нагороду за заслуги для мира признано дру Фрідтйофови Нансенови за його заходи в користь російських голодуючих.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

Одеська часопись „Станок" подає цілу низку повідомлень про голод на Україні. Населення дніпровського повіту найбільше потерпіло від голоду Негайної допомоги потребує 100.000 населення. Надзвичайно тяжке становище дітий, яких привезено з Донбасу.

Спеціяльна комісія, що обіхала Приднепрове, представили страшні розміри голоду в одеському повіті. Всюди по шляхах трупи мертвих коней.

Двайцять пять відсотків населення потребує негайної допомоги. Велика смертність з причини голоду. Почалась пошесть цинґи.

МАХНО.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 14. грудня, 1921. — Тутешне Славянське Бюро доносить: З українських жерел повідомляють, що батько Махно втік з Румунії на Україну і знова тепер є в Катеринославщині (на Запорожу), де оголосив мобілізацію до свого повстанського війска. Він приготовляє велику армію для остаточної розправи з російськими большевиками на Лівобережній Україні.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШВИКИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ ЗАЛОЖНИКІВ НА УКРАЇНІ.

Львівські часописі доносять за харківськими „Известиями", що в днях від 17. до 20 падолиста с. р. розстріляли большевики в Києві, Одесі Миколаєві, Катеринославі і Харкові около 5.000 заложників.

ТЕЛЕҐРАМА З КИЄВА ДОНОСИТЬ, ЩО УКРАЇНА НЕ ХОЧЕ МОСКОВСЬКОГО ЯРМА І СТРЕМИТЬ ДО НЕЗАВИСИМОСТИ

(Каблеґрама нюйорського дневника „Глоб").

КИЇВ, Україна, 24. січня. — Україна була звісна довгі літа яко магазин цукру і шпихлір збіжа Росії, але магазин цукру вже порожний від трох або чотирох літ, а тепер і муки пшеничної, житної та кукурузяної так мало, що треба сумніватись, чи самі Українці мати-муть доволі хліба, щоби добути до слідуючих жнив.

Голодне населеннє з московських надволжанських сторін насунуло на Україну в сотках тисяч, а Москва і Петроград стягли з України стільки засобів хліба, що лиш було в їх силі.

Але Українці се нарід борців, независимих, котрі завзято виступали проти реквізицій і зборолі большевицькі пляни, щоби забрати великі засоби поживи з України в Московщину.

Сі реквізиції і загальне невдоволенне з теперішних умов життя богато причинились до зменьшення українських засобів поживи.

Кромі того сьогорічня зима на Україні зачалась так пізно, що богато засіяної озимини, ізза того, що не була прикрита снігом, перемерзло в землі. Наслідком того Україна на друге жниво мати-ме малий збір збіжа. Навіть дуже збільшені засіви ярого збіжа весною не можуть направити тої страти, яку поля на Україні понесли з начатком зими.

Відношенне України до Московщини є далеко важнійше ніж всіх інших так званих „федеральних" республік, ізза її великого богатства та спільних границь з Польщею і Румунією. Москва очевидно вважає українську республіку за федеральну часть правительства, котре має свій осідок в Москві. Але Україна, імовірно під впливом сильного українського національного почування, вважає, що вона є цілком независима від Москви і змагає до навязання дипльоматичних зносин з европейськими державами, щоби осягнути признанне яко независимої держави.

Румунський соціяліст Крісто Раковський, котрий тепер є мешканцем української соціялістичної советської республіки, вспів, при помочі Москви, здавити всі більші рухи проти московського паонвання над Україною, але мимо того повна независимість від Москви здається є найважнійшою в умах Українців, селян, купців, робітників і заводових кляс.

Комунізм на Україні є в більше розпущеній формі. Зіновев, голова виконуючого комітету третього інтернаціоналу, і другі високі жреці морксизму, від часу до часу відвідують Україну і стараються загнати її до третього інтернаціоналу та до московської програми. Але Українці всетаки дальше стремлять до независимости.

АВСТРІЯ ПЕРЕД РУЇНОЮ.

ПАРИЖ, 28. січня. — Австрія є на порозі революції або й повної руїни.

Причинюються головно до того держави з „малої антанти" (Чехословаччина, Румунія і Югославія), котрі виступають проти заходів аліянтів для уздоровлення екномічних відносин в Австрії.

Тепер австрійські гроші впали дуже у вартости на міжнародньому біржевому торзі і тимсамим ціни на поживу і товари дуже підскочили. Се спричинило страшну нужду і голод в бідних верствах населення Відня, а терпіннє народа дає спонуку до невдоволення і заворушень, які можуть дійти до дуже поважних розмірів.

АНГЛІЙСЬКИЙ ВІДКРИВЕЦЬ ПОМЕР.

ЛОНДОН, 29. січня. — Др. Ернест Шекелтон, звісний англійський відкривець, помер на своєму кораблі Квест, на якому він знаходився в околицях південного бігуна в товаристві многих учених.

СПРАВИ ВИБОРУ РИМСЬКОГО ПАПИ.

РИМ, столиця Італії, 29. січня. — Вибір 261-го римського папи зачнеться в четвер, 2. лютого с. р. Сподіваються, що вирішенне вибору послідує по третьому або четвертому голосованню.

АНАРХІСТИ БЕЗ ВІТЧИНИ БЛУКАЮТЬ ПО УСЬОМУ СВІТІ.

СТОКГОЛМ, столиця Швеції, 27. січня. — Американська анархістка Емма Гольдман (родом Жидівка з Росії), яка недавно виїхала з Росії і приїхала сюди по короткому побуті в других краях, жалується тепер, що ніхто не хоче її і її товариша Александра Беркмана (також американського анархіста, родом Жида з Росії).

Вони виїхали з Росії до Латвії, але і там їх не хотіло правительство приняти, Потім відтам приїхали до Швеції, але і тут власти наказали їм скоро забиратись.

Тепер вони звернулися з прошенням до шведського правительства, щоби позволило їм остати ще короткий час, поки вони не дістануть позволення поїхати до якої другої держави.

Емма Гольдман сказала тутешнім властям, що ніхто їх не хоче, але вона тепер старається дістатись до Австрії, і, як дістане дозвіл на приїзд, то небаром туди виїде.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЬОГОРІЧНИЙ ПОДАТОК.

Коли порівняти сьогорічний податок з податками попередних років то найдеться кілька полекш для податковців.

Від податку вільні 1,000 долярів для нежонатих людий; 2,500 долярів для жонатих, котрих дохід виносить 5,000 долярів або менче; та 2,000 долярів для жонатих, котрі мають чистого доходу 5,000 долярів або більше. За нежонатих людий уважається також вдівців, вдовиці, розведених та тих людий, що живуть осібно на основі взаїмної згоди. Увільненне від податку, признане замужній особі, прислугує однаково всякій голові родини, мущині чи женщині, котра удержує в своїм господарстві одну або більше осіб, кревних по крови або через адоптацію (прибранне) або посвячених.

Для кождої особи, котра не має ще 18 літ життя, а котрої головною підпорою і удержаннем являється податковець, увільненне виносить не 200 долярів, як се було після закона з 1920. року, але 400 долярів.

Податковий лист має зложити в уряді кожда замужна особа, як вона мала в 1921. році чистого доходу 1,000 долярів або більше; кожда замужна особа, котра мала чистого доходу 2,000 долярів або більше, та кожда особа, замужна чи самотна, коли її загальний прихід виносив 5,000 долярів або більше.

Податковий лист мають зложити також подружа, котрих спільний чистий дохід разом з доходом дітий виносив 2,000 долярів або більше, або котрих загальний дохід виносив 5,000 долярів або більше.

Сі податкові листи треба складати до 15. марта сього року. За непослух законови наложені поважні кари.

Податковий звіт має бути предложений на специяльних урядових блянкетах. Податок треба заплатити при складанню податкового листа в податковім уряді або в чотирох рівних ратах, з котрих перша має бути заплачена на 15. марта або передтим, друга дня 15. червня, третя 15. вересня, а послідна 15. грудня 1922. року.

ЯК ДУХ КОЗАКА ВИГНАВ МАЗУРА-КОЛЬОНІСТА З УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ.

Львівський український дневник „Вперед" містить таку допись з НАСТАСОВА, повіт Тернопіль, в Галичині:

Я не вірю в мандрівку небіщиків, але зацікавила мене історія, яка викликала великий страх серед мазурських кольоністів. І тому хочу поділитися нею з ширшим загалом. На полях, що належать до настасівського двора, лягло 1915. року трупом богато царських козаків в протинаступі проти Австрійців. Цілу ниву, до 100 моргів ґрунту, обернено на военне кладовище. Копано могилу коло могили і в кождій хоронено кілька козацьких трупів. Підчас війни ніхто не управляв двірського поля в Настасові, бо власник втік з уступаючими Австрійцями. За часів Галицького Українського Правительства сі двірські поля також лежали облогом. Прийшли Поляки і сі двірські поля всі розпарцельовано поміж мазурів-кольоністів. Розпарцельовано і ниву з висше згаданим военним кладовищем. Мазури зараз взялись до будови своїх господарських осель. Богато могил позападалось і зрівналося із землею не до пізнання навіть, де вони були, але много таки осталось. Мазури їх порозсували і зрівнали поле. Один з кольоністів розкопав могилу, не знаю, чи з цікавости, чи з якої іншої причини; найшов в розкопаній могилі богато костий і зовсім добрі чоботи. Кости викинув і порозкидав, а в чоботи сам убрався. Могилу засипав і побудувався на тому місці. Але видно, що його совість не мала спокою, бо по якомусь часі почав йому нічю привиджуватись козак у повному военному риштунку і почав товчись по його стриху. За якийсь час почало йому прочуватись, що сей козак жадає від нього, щоби він уступився з того місця, бо він тільки собі завоював. Мазур мав страх, але не уступався. Припадково прийшли на нього ріжні родинні і господарські нещастя. Мазур повірив, що причиною того є дух козака. Покинув усе і втік.

* * *

Покищо тільки духи беруться до мазурських заволок в українській Галичині, але прийде час, що прийдуть по них і живі.

ПОЗІР, УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

Місія Українського Правительства Галичини просить всі українські громади в Злучених Державах, щоби гроший, зібраних на Позичку Національної Оборони Українського Правительства Галичини не передержували у себе, але сейчас відсилали до місії у Вашингтоні.

Місія мусить відсилати всі гроші до Правительства в долярах, аби при виміні не понощено страти, а така пересилка потребує часу і тому гроші мусять бути впору у Вашингтоні. Кромі того передержуванне зібраних гроший на записи здержує також канцелярійну полагоду й оголошуванне громад та осіб, що зложили свої гроші на бонди. —4

Вашингтон, Д. К., 28. грудня, 1921.

ДИППЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ГАЛИЧИНИ
В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

За фінансово-Торговельний Відділ:
Др. Лука Мишуга.

ПРОФ. ЛОРД І УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

(Від власного кореспондента).

Від часу до часу читаю в „Свободі" відомости про те, як проф. Лорд, який брав участь в американській делеґації на Мирову Конференцію в Парижі, в своїх статтях і книжках висловляється неприхильно про українську справу і зокрема про час української державної влади в Галичині.

Не знаючи докладно змісту тих статей і книжок проф. Лорда, не можу їх докладно розглянути і виказати їх неправдивість, — що особливо корисно було би зробити в американській пресі, для тої публики, яка читає статті і книжки проф. Лорда.

За те можу Вам подати кілька загальних уваг про поведенне проф. Лорда на Мировій Конференції. З сих уваг побачите, що від проф. Лорда не можна ждати нічого иншого, як неприхильного відношення до української справи.

З проф. Лордом зустрівся я вперше при кінці лютого 1919 у Львові, як з членом антантської комісії під проводом французького ґенерала Бертелемі (коротко сю комісію називають „Комісія Бертелемі). Ся комісія дістала від Мирової Конференції порученне посередничити між польським і українським правительством в справі заключення військового перемиря на галицькім фронті.

Знаєте, як комісія Бертелемі сповняла свою задачу?

Найперше сиділа більше як місяць у Варшаві і Львові у гостях у Поляків. Бенкетам, які устроювали Поляки для сеї комісії, не було кінця. Говорю се на тій основі, що тільки публичних бенкетів, про які доносила польська преса, було кілька. Що побіч того були також такі приняття, про які не писалося в пресі, се розуміється само собою. Так, бенкетуючи в гостях у Поляків, комісія „інформувалася" про польсько-український спір. Як ті „інформації" виглядали, можна собі уявити.

Коли-ж уже комісія в порозумінню з польським правительством приготовила проєкт перемиря, тоді звернулася до українського правительства з погрозою, що воно мусить перервати бої і вислати до Львова делеґацію на переговори, бо инакше буде мати справу з цілою антантою. Бачите, перерванне боїв було в той час для Поляків дуже пожадане, бо їм уже духу не ставало, так їх стискали зі всіх боків Українці, які облягали Львів.

Розуміється само собою, що українське правительство не могло відмовитися від переговорів, коли йому комісія антанти загрозила, що в такім випадку антанта виступить проти нього. Отже згодилося на перерванне боїв і вислало до Львова делеґацію для переговорів. До сеї делеґації належав і я і тому мав нагоду зіткнутися особисто з проф. Лордом.

Маючи вже готове перемирє, яке думала нам накинути, комісія Бертелемі устроїла у Львові огидну комедію переговорів. Цілий день 26. лютого казала собі давати інформації про нашу справу, 27. лютого поїхала з нами до нашої головної кватири в Ходорові, щоб побачитися з Головним Отаманом Петлюрою і з президентом Української Національної Ради Петрушевичем та з президентом Ради Державних Секретарів Голубовичем, а 28. лютого подиктувала нам перемирє.

Вже з сього розкладу часу ясно видно, що комісія не мала часу на укладанне перемиря на основі переговорів з нами, тільки мусіла його уложити вже перед тим. А переговори з нами були тільки комедією, щоби називалося, що вони вислухали обі сторони.

Я не буду тут подавати докладно умов перемиря. Скажу тільки коротко, що Комісія Бертелемі домагалася, щоб ми відступили Полякам не тільки ту невелику часть української Галичини зі Львовом, яку тоді Поляки були завоювали, але також значно більшу часть з Дрогобичем і бориславською нафтою, яку тоді наша армія держала міцно в своїх руках. Така була головна точка перемиря.

Наше правительство не могло зробити инакше, як таке перемирє, уложене Комісією Бертелемі згідно з бажаннями Поляків, відкинути.

З того, що Комісія Бертелемі більше як місяць гостювала в Поляків у Львові й Варшаві, а в гості до українського правительства приїхати й від нього поінформуватися не вважала за відповідне; далі з того, що Комісія Бертелемі ще перед переговорами з українською делеґацією уложила перемирє, — з усего того можна ясно бачити, яким духом була підшита ся комісія.

Також треба зазначити, що поведенне Комісії з українською делеґацією було дуже неввічливе. Пару разів заходило до того, що члени Комісії, коли ми стояли твердо при своїм, висловляли свій гнів, стукаючи кулаками в стіл, виходячи на пару мінут з салі нарад і тріскаючи за собою дверми.

Тепер до проф. Лорда, який в Комісії Бертелемі заступав Америку. Сам він особисто до нарад не мішався тільки слухав. Для характеристики його поведення треба зазначити отсю подробицю: Він добре розуміє російську мову і навіть трохи говорить нею. Про се я довідався аж пізнійше, маючи з ним діло в Парижі. Одначе у Львові він не дав пізнати, що можна з ним розмовитися, вживаючи російської мови. Члени нашої делеґації в більшости не розуміли французької мови і ніхто не розумів англійської мови. Здається мені, що як би проф. Лорд дійсно бажав був докладно поговорити з членами нашої делеґації (до того було богато нагоди, хоч-би при спільних обідах і вечерах), то був би дав пізнати, що при помочи російської мови можна з ним розмовитися. Та він видно не хотів входити в докладнійші розмови з українськими делеґатами, бо вже — як ціла Комісія — добре поговорив за місяць гостюванн яу Львові й Варшаві з Поляками!

Потім, весною й літом 1919. року, підчас мого побуту на Мировій Конференції в Парижі, я всего один раз говорив з проф. Лордом. Тоді він мені сказав, що можемо розмовляти при помочи російської мови. Між ин. говорив, що наші закиди про звірства польської армії над нашим населеннем показалися неправдивими. Було се вже після того, як Найвисша Рада Мирової Конференції уповажнила Польщу заняти українську Галичину.

В Парижі в близких зносинах з проф. Лордом знаходився п. др. Василь Панейко, тоді державний секретар закордонних справ Західної Области УНР. З того, що п. Панейко натякав про ті зносини, можна вносити, що проф. Лорд з одного боку представляв п. Панейкови неможливість признання української державної влади в Галичині Найвисшою Радою і старався його таким способом спонукати до уступок, а з другого боку манив його ріжними обіцянками, про які свідомо знав, що з них нічого не може бути.

Так прим. 23. червня 1919 п. Панейко сказав мені, що один з прихильних нам членів одної з антантських делеґацій хотів би мати від нас проєкт невтралізації Галичини, бо є надія, що такий проєкт може приняти Найвисша Рада. Ми оба зараз такий проєкт виробили і 24. червня п. Панейко вручив його тому нашому прихильникови. **А 25. червня Найвисша Рада видала відоме рішенне,** яким уповажнила Польщу заняти українську Галичину.

Маю основу думати, що тим нашим прихильником, який манив п. Панейка обіцянкою невтралізації, був проф. Лорд. Отже 23. червня він певне знав, як випаде рішенне Найвисшої Ради на засіданню 25. червня, бо-ж рішення Найвисшої Ради підготовлялися перед тим ріжними комісіями. А коли він знав, що Найвисша Рада рішить віддати українську Галичину під окупацію Польщі, то пощо манив п. Панейка обіцянкою невтралізації?

Словом, моє вражінне таке, що проф. Лорд або ще в Америці був упереджений супроти Українців у користь Поляків, або підчас його побуту в Варшаві і Львові в характері члена Комісії Бертелемі Поляки так його „поінформували" про українську справу, що він на Мировій Конференції співав так як було треба Полякам.

А що він власне так співав, видно з того, що він і доси в своїх статтях і книжках співає все ту саму польську пісню.

Як професорови історії, така — скажім делікатно: „односторонність" чести проф. Лордови не робить.

Гайдельберґ, 28. грудня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЯК ІНДІЙЦІ БОРЮТЬСЯ ЗА СВОБОДУ?

Що тільки скінчилась боротьба Айришів, а вже на її місце виступає о много труднійше і важнійше питанне для Англії — питанне індійське, від полагодження котрого залежить могучість Англії. Англійські часописі пишуть вже про „хмари" в Індіях, які готові для Англії скінчитись великою „зливою", якщо політики англійські не змінять своєї тактики і замісць кидати індійських провідників до вязниці, засядуть з ними до зеленого стола. А до того мусить прийти, якщо Англія не схоче стратити Індій, а тимсамим зійти на слабшу державу. Чим довше Англія зволікає з відповідними реформами, тим висші домагання ставлять індійські провідники. Чим більше Англія відповідає на домагання. Індійців терором, тим більше тратить вона там ґрунт під ногами. Бо терором можна лише якийсь час держати власть на се, аби відтак її нараз стратити. Се повинно бути і наукою для „опікунів" українського народу. З боротьби Індійців можемо і ми Українці дещо повчитись і тому не завадить сказати кілька слів про історію тої боротьби.

Індії, край завбільшки як Европа без Росії і країв, що належали до неї, числять около 400 міліонів жителів себто одна-пята часть усіх людий на кулі земській. І так великим краєм і його населеннем рядить мала Англія при помочі своїх 8.000 урядників. Решту урядників числом 130.000 становлять Індійці. Та коли порівнаємо їх платню, то побачимо, що тих 130.000 дістає 3½ міліона фунтів стерлінґів, себто лише ¼ часть платні тих 8.000 англійських урядників, які дістають 14 міліонів фунтів. Значить, індійскі урядники є тілько на підряднійших становищах. Війско з англійськими висшими офіцирами на чолі, рекрутується з місцевого населення; артилерія виключна англійська. Бачимо вже з того, як зручно Англія асекурується. На висші урядничі становища є допускаямі Індійці лише тоді, коли зложать іспити на англійських університетах, що є дуже трудна річ, бо лише дехто може позволити собі на такі студії, а вкінці колиб таких кандидатів було забогато, то нічого лекшого нема як постаратись, щоби кандидат індійський іспиту не здав.

Щоби Індійці не сушили собі голови політикою, Англія постаралась, що нині неграмотних в Індіях є 90% мущин а 99% женщин. Не вина в тім Індійців, бо в краях, в яких рядять індійські князі (є їх около 650) писменних є до 37% мущин, а 6% женщин. (Около 70 міліонами Індійців рядять індійські князі, які є зависимі від Англії, та в справах внутрішних мають певну свободу ділання).

На покриттє видатків на великі пенсії англійських урядників і війска платять Індії великі податки, які ведуть до щораз більшого зубожіння індійского селянства. Статистика виказує, що селянин, якого денний заробок в 1850 р. був 2 шілінґи, в році 1900 заробляв на день лише ¾ шілінґа. Не диво, що деякі писателі кажуть, що „40 міліонів Індійців через ціле своє життє ніколи досить не можуть наїстись". Та се не вистарчає на видатки краю, тож Індії лізуть в щораз то більші довги лондонських капіталістів. (В останніх днях затягнено позичку 10 міліонів фунтів, а в цвітні, 1921, 7½ міліона фунтів). Щорічно вивозять з Індії товарів на 30 міліонів фунтів, не дістаючи за се в заміну жадних економічних вартостей. Ціла господарка обчислена на потреби Англії, а не Індій.

Тому і убожіє край а слідом за сим боротьба Індійців о визволенне стає щораз грізнійшою. Тут Англія помогла Індійцям Англійська мова принесла й европейську науку і показала Індійцям, як Европа панує над кольоніями. Европейські ідеї свободи і поступу знайшли відгомін в Індіях, де витворюється національна свідомість, а там і боротьба о права нації. В 1885 р. утворено перший національний конгрес, на якому було лише 72 делегатів. Конгрес заявив свою льояльність Англії і домагався деяких реформ в дорозі конституції. В останніх літах конгрес сей числив вже понад 5.000 делегатів і 15.000 гостей. Та зі зростом ставали й домагання щораз більші, а пропаганда щораз острійша. Повстають заворушення, бойкот англійських товарів. Індійські магометани які дотепер заховувалися з резервою, виступили в останніх літах до боротьби разом з індійскими націоналістами. Домагання Індійців зросли тимчасом до жадання бути рівними між іншими англійськими доміміями. На се Англія дала виборну реформу, яка управляла лише 5 міліонів жителів. Повстають заворушення в 1917 р. а відтак 1919 р., які однак жорстоко зліквідовано. На чолі Національного Конґесу стояв Бал Ґандабар Тілак, на якого похороні 1920 р. взяло участь понад ½ міліона Індійців. Посмерти Тілака став провідником націоналістів Ґанді якого програмою є бойкотувати Англійців на кождім кроці. Під тим гаслом боровся він о права Індійців в полудневій Африці, де був караний тюрмою і ріжними муками тілесними, під тим гаслом бореться він тепер о свободу Індій. Ґанді є противний оружній боротьбі, та чи вдасться йому здержати від того маси населення, можна сумніватись. Від кількох місяців тривають в Індіях повстання в ріжних місцях. Повстання Мофляє „ліквідується" вже кілька місяців, та мимо великих жертв боротьба оружна ще тревае. З приїздом принса Валії вибухли заворушення в Калкуті й інших містах, мабуть тому, що віцекороль заявив, що в Індіях треба „сильної руки". Ті заворушення стягнули за собою численні арешти індійских провідників. Князя витали лише урядники. Місцеве населеннє навіть на улиці не показалось, коли він приїхав. Так примірoм, як доносить, „Менчестер Ґардіен" з 14. грудня, 1921, в місті Аллагабад, що числить 150.000 мешканців, князь не побачив на улиці крім кількох урядників ні живої душі. При 90% неграмотних треба се дійсно подивляти.

Ґанді, який ставився сам перед властями, не зістав арештований, та численні інші арешти зроблять своє. І колиб Англія стала на точці „сильної руки", то певно того гірко пожалувалаби. Може навчена Айришами Англія дійсно „усуне причину народнього невдоволення", як се сказав недавно лорд Корзон. А він знає Індії, бо був там віцекоролем довший час. Про утрату тих Індій він осьяк говорив: „Ми утратили-б неоцінилий і невичерпаний торг, який нам замкнено би тарифами. Ми утратили би вплив в Азії. Наші прочі кольонії від нас відпали би. Ми сталиб третьорядною державою, нам на встид, а світови на сміх".

* * *

Доля індійского народу нагадує нам не в однім і нашу доленьку. І нас ексльоатували; використовували; вивозили добро наше; а в заміну за те діставали ми — тюрму. І нашим майном, добром ще нині господарюється по чужим диктатом. І нині ще годуємо кервавицею своїх „опікунів". І в нас застають польські конскрипційні комісарі порожні хати. Та зваживши, що ми жиємо в Европі; що нашому загалови усі ті ідеї стали о много скорше звісні аніж у Індійців, — ми мусимо деколи признати, що в не однім Індійці нас завстидали-б. Дві партії, як буддисти так і магометани зрозуміли се, що там, деходить о добро народу, там нема місця суперечкам, партійним чи релігійним; а нам „Европейцям" тяжко на се здобутись. Релігійні спори справді у нас пригасли, та партійність нераз дуже вузколоба так виросла, що радше запродано-б Україну ніж з програми партії малося би викинути одну букву. Треба бути „Европейцем", щоби не зрозуміти, що не нарід для партії, але партія для народу. Колиж того партійник не розуміє, чи не хоче, розуміти, то нехай не підшивається під імя народу. Бо народ не є на се, щоби під його фірмою і на його шкоду служити чужим божкам. Нарід вимагає праці і служби для себе. Хто сего не розуміє, нехай не надуживає народнього імени. С.

Франкфурт М., 19. грудня, 1921

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

С. П., Бутлер, Па. Ваша допись не буде поміщена.

ПРОСЬБА ДО ДЖЕРЗИСІТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Музична Банда ім. Остапа Нижанковського з Українського Народного Дому в Джерзи Сіти (на горі міста) уладжує **в суботу, 18. лютого б. р., о годині 6-тій вечер, ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в гали „Одд Феловс", Берґен сквер, Джерзи Сіти, Н. Дж.** 23-25

Просяться всі місцеві товариства, щоби в той день не уладжували в себе ніяких забав. — КОМІТЕТ.

CUNARD-ANCHOR

Найпоспішнійші модерні кораблі в світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусіднім місті находиться наш місцевий аґент.

До Польщі, Литви, України, Росії і всіх прибалтійських країв через Гамбурґ:

SAXONIA .... **March 7**
Кабіна $130; III. кляса $103.50.
Такса $5.00.

Через Шербурґ, Савтгемптон, Ліверпул і Ґлесґов:

SATURNIA (з Портленд) **Feb. 16**
ALBANIA (кабіни тільки) **Feb. 18**
ALGERIA .... **Feb. 25**
SCYTHIA .... **Feb. 25**

Через Англію або Гамбурґ до Данціґу $106.50; Лібави $110.00. Такса $5.00.

ВЕЛИКИЙ ПОЗІР! ДЛЯ ЮНҐСТАВН І ОКОЛИЦІ!

Діло святе і нечуваної ваги. Кождий, хто почуває себе Українцем має прийти на

ОКРУЖНЕ ВІЧЕ

— яке відбудеться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-го ЛЮТОГО (ФЕБРУАРА) 1922 Р. на гали „Українського Дому", 521 Вест Раєн Аве., сейчас по Службі Божій о годині 11-ій перед полуднем.

Гріх затягне перед цілим українським народом цей, хто не прийде й не принесе зі собою цеголки до будови нашої державности. Спішіть на віче всі, і молодь і старі, без ріжниці поглядів, щоб закупить або здеклярувати на бонди нашої першої української пожички. Для успішнійшого переконтрольовання наших сил, та помогти переведенню цеї пожички, с. е. закупна цих бондів в Youngstown і околиці як і рівнож до передания власти в слідуючих народних ділах, будемо хотіли оснувати Окружний Народний Комтіет до якого увійшлиб делеґати всіх братств, товариств і парохії. По ділі независимости Галицької України, говорить-ме світлий речник Др. Мишуга, член нашого дипльоматичного тіла з Вашінґтон, Д. К. і другі речники. Ще раз кличемо грімко! Хто Бога у серцю має й любов до України, хай прибуває!

ЗА КОМІТЕТ:

о. Константин І. Курилло, голова; **Андрій Гела,** секретар.

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА НАЙБІЛЬШОЇ І НАЙСОЛІДНІЙШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ РОБІТНИЧОЇ?

ЯК НЕМА, ТО КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ПОСТАРАТИСЯ, ЩОБИ ЗАСНУВАТИ ЙОГО.

ДО ЗАСНОВАННЯ НОВОГО ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА, ПОТРЕБА НА ПОЧАТКУ НЕ МЕНШЕ ЯК 6 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ПО БЛИСШІ ІНФОРМАЦІЇ ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО НА АДРЕСУ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА:

I. KASHTANIUK,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС БУДЕМО ВИСИЛАТИ

4 КАЛЄНДАРІ на рік 1922 за $1.50
Ілюстрований календар Т-ва „Просвіта" по 75 цнт. — Календар Гарасима Чорнохліба по 60 цнт. — Календар Укр. Нар. Союза по 60 цнт. — Підручний календарик по 10 цнт.

Всі повисші календарі вишлемо за $1.50.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзглядненню численних домагань урядників відділових, з огляду на усталений звичай по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТІМ 1922 року буде приниматися НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ, ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. секретар.
Дано в Джерзи. Сіти. Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

ШИФКАРТИ через ГАМБУРГ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН І ДАНЦІҐ, продаємо по компанічних цінах. Пашпорти виробляємо до одного або двох днів. Посилаємо гроші до краю в долярах або марках по найнизшім курсі з повною гаранцією. По всякі інформації пишіть або зайдіть до:
EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

ДОПИСІ

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

Жертви на „Рідну Школу" повіту золочівського.

Я низше підписаний отримав лист від д-ра Ваня із Золочева, а в залученню був виказ старокраєвих жертв і просьба о поміч. Позаяк нас тут є мале число із золочівського повіту, тому я віднісся до цілої тутешної громади.

Дня 4. грудня м. р. по церковній відправі я перечитав у церковній салі виказ старокраєвих жертв і просьбу. Ми знаємо, що в старім краю голод і холод, люди знищені війною, а одначе на рідну школу жертвують, що можуть: гроші, збіже, хліб, сало, муку, покладки, крупи і т. п. Се знак, що наші люди розуміють, що наша будучність залежить від школи і просвіти.

По коротенькій дискусії на „Рідну Школу" повіту золочівського зложили слідуючі особи з повіту золочівського: О. Шабатура і С. Романюк по $5; В. Кліщ $2.50; Н. Шунь $2; П. Чучман, Л. Харчишин, Й. Федик і П. Шабатура по $1; Д. Михальчишин 100 корон австрійських з року 1912.

З инших повітів Галичини зложили слідуючі: Т. Марків $5; Й. Переймибіда і І. Коцюба по $3; М. Процай, Р. Бачинський, П. Огринчук, А. Хас, Г. Федушко, П. Бутрин, П. Кулиняк, М. Бойко, І. Сохорович, Н. Ґрубрин, Я. Ґрубрин, М. Пасічник, В. Возняк, І. Павчук, І. Джаман, П. Манило, П. Бойчук, Д. Филипович, П. Бечкало і І. Лозовський по $1; П. Гайва, Д. Колтик, В. Сопотюк, І. Процай, Ф. Дюк, І. Козак, О. Пилатюк і Н. Мандзин по 50 цнт.; А. Зубрицький 25 центів. — Разом $53.75.

Сі гроші вислано дрефтом (число 55665), а також 100 корон, в реґістрованім листі на адресу д-ра Теодора Ваня в Золочеві.

Всім жертводавцям в імени Шкільного Комітету складаю щиру подяку. Від себе дякую сердечно за прихильність і довіріє до моеї особи.

Онуфрій Шабатура.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Вистава опери „Катерина".

Каже народна пословиця: „Лучче пізно, чим ніколи". Хоч вже минуло два тижні після вистави в Ню Йорку опери „Катерина", ніхто однак і словом не згадав про неї, так начеб ніколи нічого не було.

Було сподіванім, що хтось з наших любителів штуки подасть точний доклад про цю виставу, однак коли на цім нічого нікому не залежить, я, хотяй на музиці не богато розуміюся, мушу написати бодай кілька слів, бо мені прямо соромно стає, що ми, Українці, так пасивно відносимося одні до других, навіть у найбільше культурних змаганнях, корисних для цілого нашого народу.

Про виставу цеї опери, котра відбулася перший раз в Америці 7, 8 і 9. січня б. р., я пишу не те, що сам думаю, але ті уваги, які чув від многих людий, котрі лучше розуміються на театральних виставах від мене.

Видно, що українська публика не була байдужна на виставу цеї опери, бо через всі три дні велика, хотяй ніяк невідповідна під зглядом акустики, саля „Українського Народного Дому" була битком набита.

Не тільки з Ню Йорку, але і з найдальших околиць прибули наші Українці, так що вистава опери „Катерина" замінилася в свого рода національне свято.

Цим разом дописала також і наша інтеліґенція, а особливо наше околичне духовенство взяло громадну участь у виставі, приводячи з собою споре число своїх місцевих людий.

Поза музичну цілість, яку з найбільше можливою, в тутешніх обставинах, тонкостю виконав діріґент, належиться щире признанне режісерови опери, п. М. Шустакевичови, помимо цего, що йому, яко фахововцеви, в тім зглядї далеко лекше було опанувати трудности, получені з виставою.

Особливо приємну несподіванку викликав серед публики його коломийковий балет у чотири пари, вивчений з великою складностю, якого наша публика ще не бачила тут в Америці. Тому кількаразове викликуванне публикою танцюристів і повторюванне балету було нагородою за працю режісера.

Щодо хору то загальна опінія була така, що не все велике число співаків впливає корисно на виконанне продукції.

Без сумніву менче, але вибране число хористів було би зробило краще враженне. Та помимо цего, загально кажучи, особливо жіночі хори випали вдоволяюче, окрім незамітних дисонансів з орхестрою.

Героїнею цілої штуки, після опінії цілої публики, була загально люблена українською публикою артистка, п. Юлія Шустакевичева, в головній ролі Катерини. Її гра, особливо, в третій дії, була незрівнаною. Великий її драматичний талан і особлива, питома мягкість її голосу, прямо гіпнотизували публику. Не велике число слухачів могло стриматися від сліз у другій і третій дії. Не диво проте, що українська публика з подивом і ентузіязмом витала свою артистку.

В ролі матери Катерини виступала звісна широкому нашому загалови співачка п. Е. Корнатова. Її гра мала много глибоких трагічних моментів, які вона старалася віддати як найвірнійше. Своїй ролі артистка зовсім відповідала і достроювалася до свого партнера, артиста п. Ділова, котрий по мистецьки віддав ролю батька Катерини. Голос Ділова, баритон о низьких позиціях, зраджував непослідний голосовий матеріял, який при солідній школї міг би дати лучші результати.

Андрій, любовник Катерини, в особі симпатичного тенора п. В. Лавришка, вимагає далеко більше драматичного викінчення. Пан Лавришко повинен старатися також лучше опанувати скалю, особливо горішні тони, щоби не входити в неприємний дисонанс з орхестрою. Цю штуку співак зовсім легко опанує, коли на будуче буде вистерігатися надмірної форси. Загально, його поява в цій ролі робила симпатичне враженне.

Виступ молодого, талановитого баритона, п. В. Яреми, в ролі москаля Івана був вповні вдоволяючий. При відповідній драматичній і вокальній школі цему співакови можна ворожити гарну будучність.

Кажучи коротко, ця опера викликала небувале враженне на цілу публику. Пожаданим булоб, аби ми могли мати більше таких вистав, через що піднеслось би нашу культуру й наше значінне тут в Америці. А це напевно вдалобся, колиб наше громадянство завдало собі трошки труду й підперло морально і матеріяльно своїх талановитих людий. То чейже було би не для особистої користи одиниць, але для загального добра цілого українського народу.

Михайло Петрівський.

БАЛТІМОР, МД.

Чи не завестиб нам такого устрою, котрий приніс би дійсно користь нашому народови?

В 16-тім числі „Свободи" (з 21. січня б. р.) я прочитав статтю п. з. „Чи не завестиб українського місяця ощадности в Америці?" Ся стаття спонукала мене написати понизші стрічки.

Кілько то не доводилося нам перечитувати ріжних проєктів нашої української суспільности, як в краю так і в Америці, наприклад: про ріжні добродійні орґанізації, просвітно-наукові і політичні товариства, збиранне жертв на всілякі добродійні цілі, як „Рідна Школа", „Український День" і богато інших, а тепер про українські бонди, і щораз знаходяться все свіжі проекти.

Коли у нас щонебудь зачинається, то з таким великим запалом, що здається, що то є певне і корисне, а дотого наш нарід дійсно переконаний, що та ціль переведеться з добрим успіхом. Неодин такий проєкт зістанеться лише на папери, другі підуть скоро в рух і принесуть навіть досить користи, але скоро знова занепадають і перестають істнувати. Розуміється, є трохи крику, сварки, дискусії і накидань одних на других по часописях: де то поділося, що зробилося, хто запропастив, чия вина, і так помало справа затихає. Відтак настає новий проєкт, знова йде в рух, і так у безконечність.

З того приводу кождий ставить собі питання: Що то є? Що за причина? Чому хто не побудував добрих фудаментів, аби дотичний проєкт зістав на місци трівкий, непохитний? аби він приніс користь нам і нашим будучим наслідкам? аби колись нас не споминали, або ми самі ще собі говорили, що була зроблена нами самими помилка, бо ми не були ще досвідчені?

Відповідь є коротка і ясна. Коли кождий застановиться над минувшиною і теперішностю, то відповість собі легонько: Причина і всяка помилка є тільки в тім, що ми все те, що другі народи вже перебули і забули, беремося невміло наслідувати. Що інші народи вже перетравили і використали, те ми беремо за новий, неоціненний винахід, а трохи згодом кажемо, що як би ми були се зробили давнійше, то були би на першім місци.

От возьмім собі такий приклад: За небіжки Австрії під ляцьким панованнем ми були пригнетені. Хто не міг видержати „польської свободи" і думав спробувати трохи світа та вирватися з ляцьких кіхтів, такого зараз стримували і страшили в ріжний спосіб, що в Америці, Канаді, Бразилії, Росії і Босні є велика біда і відносини для нашого народу там невідповідні. А помимо того, коли ми до чужого краю прибули, то побачили, що там уже всі народи світа мали свої організації, церкви, школи і все, що для дотичного народу потрібне. А ми щойно тоді зачали приглядатися та собі чужинців наслідувати. Так воно є і до сеї пори.

Нема у нас власної ініціятиви, власної державної думки, власного, питомого нашому народови, ґрунту під ногами, а найважнійше: нема потрібної солідарности, бо і тут наш ворог знайде кістку незгоди, яку кине межи нас, аби ми не могли зєднатись і йти разом спільно до ціли. А коли вже порозуміємося по довших короводах, то тоді кажемо самі: „Треба було се скорше зробити; тепер вже запізно!"

Колись, за царської Росії, страшили і виписували на ріжні теми застрашаючі історії за висиланне найбільше політичних виновників, на Сибір. Саме слово „Сибір" відбирало охоту до життя. А нині читаєте по часописях і чуєте по вічах, що коли Україна дістане всі ті землі, які заселює український нарід, то нам не буде потрібно скитатися по чужих краях, бо ми ще й на українській Сибіри будемо мати доволі місця, бо там земля є досить плодюча і ще досить народу може там поміститись і вижити. Російські царі силою висилали на Сибір людий, котрі, не знаючи, що там лучше життє можуть зробити, ще проклинали і нарікали на царів. Аж галицькі Українці, будучи жовнірами австрійської армії і діставшися до російської неволі, заслані були в тамті сторони і, змірявши цілу українську Сибір, переконалися, що там лучше жити, ніж під ляцьким обухом неволитися.

Чи не лучше було не лякатися Сибіри, а переселюватися там, замісць до чужих країв? Нині ми потішмося тим, що будемо мати ще доволі місця в українській державі, де вже другий нарід заселений. А ми аж тепер пізнали, як уже другі переконались, що будемо далі їх наймитами. Чужі люди, використавши хвилю нашої незгоди, оструть тепер зуби, щоб українські плоди збирати, а нам послід оставиться.

Був я на однім вічу, на якім промовляв др. Мишуга. Між іншим він говорив, у яких обставинах мусіли Українці боротися за української влади і через що вони мусіли програти. Одно, що не мали подостатком амуніції і не мож було від нікого її дістати, а друге, що не мали відповідних людий до всякої служби, як: зелізничників, телеґрафістів і других, поминувши вже міські уряди, бо ті то вже було кому заступити, бодай збільшого, як: адвокатами, священиками, судіями і другими урядниками, котрі ще за небіжки Австрії занимали уряди. От забракло нам промислових робітників, бо низшою верствою ріжних фаховців мало хто занимався. Орґанізували ріжні товариства, як: „Просвіти", „Соколи", „Січи", отже власть в руки вже меньше більше було кому взяти і рядити, але що найголовнійше: обслуги, яка підтримувалаб підвалини держави, тої не було. Та чейже Українців було досить на тій службі, але вони були запропащені межи нашими ворогами, з причини, що ними мало хто занимався, бо то були люди з низшої верстви. А вони були би придалися найліпше до підтримання нової української держави.

Значиться, ми ще не були як слід на те все приготовані.

Тепер кажемо: Ми мусимо те все направити і приготовитися як слід. Збираймо при кождій нагоді жертви; робім віча; закладаймо комітети горожанські, запомогові й інші; представляймо чужим народам через пресу, книжки і всілякими іншими способами наш гнет; пікетуймо амбасади наших ворогів і взагалі робім так, як робили Айриші, Чехо-Словаки, Литовці, Поляки і другі народи, котрі лише в той спосіб дістали свободу, то ми мусимо також свого діпняти. І знов ідемо не в свій час, тільки за другими народами та знов прийдемо на тусаму відповідь і скажемо: „Ми взялися до сего діла запізно!"

Коли ми не хочемо бути все позаді других, то мусимо застановитись і здорово подумати над способом, як маємо приготовлятися, щоби, як вже не на першім місци, то бодай на рівні з другими бути готовими, коли прийдеться керму державну взяти у свої руки.

Ми тут в Америці маємо досить дрібних промислових людий в ріжних галузях промислу, бо тут нема таких трудностий до науки як в Галичині, де хлопець пійшов до термінації на 3—4 роки, був увесь той час скорше за наймитка як за челядника і так, скінчивши термінацію, нічого не навчився. Тут тільки треба доброї волі і терпеливости над самим собою, а всего можна доконати. Але що-ж, коли і тут наші діти пропадають таксамо межи чужинцями, як в краю пропадали межи Поляками, на шкоду нашої української справи.

Щоби сему запобігти, нам треба взятися щиро до зорганізовання тих всіх промислових людий. Всі ті горожанські комітети, організації і товариства в кождій місцевости повинні займитись і обовязатись перепровадити статистику, кілько в кождій місцевости є таких фахових робітників, відтак вишукувати здібних людий, котрі могли би скоро навчитись, а не знають, в який спосіб і де такі місця знаходяться, або хотіли би радо довершити зачату науку та через брак гроший змушені тратити свій талановитий час на якійнебудь роботі. Дальше, треба постаратись о відповідні підручники на українській мові, бож преціль ми маємо досить таких людий, котрі можуть переложити, що треба, з англійських підручників. А тоді користалиб не тільки Українці американські, але також можна висилати масами книжки до краю. Думаю, що такі книжки перепустять, бо се не була би „політика". Наша молодь у краю, діставши в руки практичну книжку, не марнувала би часу та не збивала бомків по селах, а також не зашкодило би, щоби і з висшої верстви кождий добру книжку перестудіював, аби в часі потреби міг безпечно заступити місце в службі урядовій.

Працюючи тут в одній фабриці, я мав нагоду бачити, що там працювали адвокати, урядники і священики других віроісповідань, а вечерами сповняли свої обовязки по своїх офісах і вони не встидалися признавати, хто вони є і з якої кляси походять.

Коли ми зберемо і приготовимо таку армію, то напевно не повстидаємося перед світом і тоді будемо певні побіди, як станемо промислово й економічно розвинені.

В теперішний час ми не повинні фанатично вірити, що тільки з оружем в руках здобудемо собі державну волю. Коли Німеччина програла війну, тоді Ґінденбурґ сказав: „Прийде хвиля, що ми ще станемо побідниками Франції!" Кождий ставив собі питанне, в який се спосіб станеться. Небавом після того часописи оголосили, що Німеччина за відшкодованне Франції висилає їй 50-тисячну армію промислових робітників, аби вони відбудували оселі і міста, котрі німецька армія знищила. Будьте певні, що з тої армії богато осталось у Франції і з часом справді Німці стануть побідниками. А тепер читаємо, що Німці всюди напливають: до Росії, на Україну, в Польщу і до инших країв. А чому? Бо Німці мають знанне, а се є найбільше оруже в руках тих людий, котрі хочуть панувати над цілим світом.

Длятого всі організатори і провідники українські повинні застановитись і покласти добрі фудаменти, щоби дійсно приготовити ґрунт і збирати таку промислову армію. А за якийсь час, коли нам подарують, чи випросимо владу в українській державі, ми будемо вже самі приготовані до всякої роботи, де вже не буде треба стояти українському жовнірови з револьвером при чужинцях, бо ми самі заступимо тії місця і другим, невміючим, покажемо.

А така робота принесе далеко більше користи ніж ріжні грошеві засоби. Як би ми навіть зложили 100-міліоновий фонд, чи засипали телеграмами і протестами всі дипльоматичні офіси тут в Америці і в Європі, то нас і так за свідомий нарід не признають, коли ми не покажемо сего на ділі, що ми є справді спосібні рядити державою.

Тому завзиваю всіх наших провідників, котрі можуть і є відповідні перепровадити таку реформу, нехай заведуть такий устрій, котрий заохотить усіх до щирої праці в тім ділі і принесе здорові плоди для всеї України.

Федір Західний.

YONKERS, N. Y.

Українське Спів. тов. ім. Лисенка в Yonkers, N. Y. устроює **КОНЦЕРТ** в честь І. Франка **в суботу, 4. лютого** б. р. в гали Prospect House, 49 Buena Vista Ave. Початок о годині 6. вечером. Управитель хору М. Фатюк. По концерті буде баль на якім буде приграватн орхестра з Іст Нюарк, Н. Дж. На сей коцерт і баль запрошуєся всіх Українців і Українок місцевих як і позамісцевих до численної участи. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ.

24,26

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданне з другої половини 17-сотих років.

(Продовженне).

(31)

— Зле, дуже зле. Не спав цілу ніч, заснув аж над раном... тому й так пізно зійшов, поздоровити вас.

— То, бачу, у вас чогосьто нечиста совість, — замітила дівчина підсміхаючися. — Кажуть, що хто має чисту совість, той спить добре.

— Ви вмієте кусати, Параня... Параня... Яке хрестне імя вашого тата?

— Іван.

— Параня Івановна...

— Хі, хі, хі — зареготала Параня. — Яка я Івановна?! Я Батюківна.

— Але ваш тато Іван, отже ви Параня Івановна.

— Хі, хі, хі! Так кличуть у Москалів... Я не московка.. Агій, на вас! Івановна! В гетьманщині вже закорінилися московські звичаї, у нас їх ще нема.

Сей сміх вколов його. Але при тім вона видалась йому так гарною, що ледви переміг себе, щоби її не обняти і не пригорнути до себе. І може зробив би се, але оподалік швендялися люди, боявся... Хвилю мовчав, пригадуючи собі се, що вигадав був на її привитанне, переконаний, що дуже поетичне і дівчині сподобаєся. Але тепер, тим сміхом збитий з пантелику, призабув все, що вигадав був.

— Ага!... Ви казали, що нечиста совість не дала мені спати. Я не знаю, що таке чиста, а що нечиста совість. У мене сего нема і совість не може впливати на мій сон. Мені запах рожі не дав спати. Ви знаєте, Парана Івановна...

— Знов... Івановна? Чи хочете, щоби я відійшла?!... У нас була раз сучка Івановна. Батько дістав її був від якогось Москаля. Москаль звався Іван, отже ми тоту сучку кликали Івановна. Але сучка вже давно здохла і тут вже ніякої Івановни нема.

— Ну, ну! Не сердьтеся Параня Батюк.

— І Батюка лишіть. Батюк мій батько. Я не Батюк, лише Батюківна. Се одно. Друге... Тут лиш одна Параня. І без додатку Батюк чи Батюківна знаю, що говорите до мене, а не до якоїсь другої Парані.

— Нехай вже буде по вашому, хоч се дуже по хлопськи... Але вертаю до млоску, чи до моеї безсонности... Ви може знаєте, Параня, що дехто дуже вражливий на запах цвітів. Як чує сей запах, то не годен спати. Буває, що й голова заболить. Я не міг заснути через сильний запах рожі.

— Рожі? — крикнула зачудована. — Хиба ваш ніс щось не тее... не знає, як рожа пахне... Гляньте! Тут нема ні одної рожі.

— Нема?! Ану, гляньте в зеркало, то побачите, що нема. І у цариці в саді нема такої. То ви, та рожа, Параня! Запах сеї рожі я чув аж до себе на гору, крізь стіни...

— Агі! Таку нісенітницю чую перший раз. Я вже не раз чула, що хлопці прирівнують дівчину до рожі, очивидно, у вигляді... Але, щоби яка дівчина пахла як рожа, то щей крізь стіну?!... У вас, Николай Кирилович, не тілько ніс не здужає... Я вам скажу, через що ви не годні були спати.

— Ну? Я справді цікавий, що моя рожа вигадала.

— Вам не давала спати, гадаю, нечиста совість. Але хоч би мали совість чисту, то як лиш здрімалися, мусіли опрокинутися. Ви самі себе розбуджуєте. Хропите так страшно, що вся хата дрїжить.

Москаль боявся, що розмова зійде з дороги, на яку по великім напруженню ума ледви попав був, тож живо перебив, вертаючи до свого попереднього порівнання.

— Може бути, що я сказав нісенітницю, називаючи вас рожею, бо рожа, се справді замало... Такої гарної рожі нема на цілім світі. Як ви рожа, то хиба роаж райська.

Филемонов випрямився і глянув на дівчину тріюмфально, цікавий, яке враженне зробить се нове порівнанне.

— Не розтрачуйте ваших порівнань тепер, бо за часок будете жалувати, що вичерпали їх запас. Що вискажете, як побачите Чмелівну, коли мене називаєте райською рожею?! Як ви її назвете?

— То вона справді така гарна, що райська рожа буде замало?

— Як її побачите, то й не глянете на мене.

— Сумніваюся, щоби знайшлася краща. В моїх очах таки лиш ви лишитеся рожею, і то райською... до смерти!

— Поживемо, побачимо. А будьте обережнійші, ніж були зараз самого початку, коли тілько зайшли до нас. Сей старий шляхтич не любить таких жартів, хоч би по пяному.

— Що?! Чміль шляхтич?... дворянин? — скрикнув здивований і, видко, вдоволений.

— Шляхтич — відповіла Параня. — Щож в тім дивного? У нас між козаками богато шляхтичів, лиш не чваняться тим. Тут на Запорожу шляхоцтво нікому не потрібне, а пошкодити може. Полковник шляхтич з галицької землі... Там звався Копертинський. Чмелем прозвали його в Січи. Так прозвали тому, бо вмів бреніти як справжній чміль. Бувало, нераз озиралися, щоби чмеля прогнати, щоби кого не вжалив. Не знали що то він так бренить.

— Чміль шляхтич... то Чмелівна шляхтянка... А ваш тато шляхтич, чи простий козак.

— І мій тато шляхтич... був... Тепер вже ні, бо всі свої шляхоцькі папери та шкірки ослячі спалив... Через те і я вже не шляхтянка, а проста козачка.

— Що ви кажете?! Спалив? Як можна спалити докази шляхоцтва? Як можа себе самого скинути з дворянина на простого хлопа? Хиба се було по пяному! Буває, що пяний Бог зна, що зробить. І рідну маму заріже, ба, й царя лає!

— Ні, цілком по тверезому. Мій тато й мене спалив би...

— Вас... вас?!... Рідний батько?! За яку вину? Який страшний злочин мусів би се бути?

— Лиш за одно... Як би я полюбила Ляха, або...

— Або?

— Або Москаля...

Москаль вилупив очи і задивився на дівчину збовванілий. Не міг промовити ні слова.

— Вибачте, любий Николаю Кириловичу, що вас тут лишу самого. Я мушу до мого коника... окульбачити його. Я все сама роблю се, бо він ще такий дикий, не уговтаний, що лиш я одна даю собі з ним раду. Вже пора окульбачити його, бо Чмелів що лише не видко. Виїду з батьком навстріч.

(Дальше буде)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЖАДАЙТЕ ЇЇ!

Уважайте, щоби рибалка як „ЗНАМЯ ДОСКОНАЛОСТИ" находився на кождій фляшці емульсії яку купуєте. Значить, що все будете домагатись

SCOTT-А ЕМУЛЬСІЇ
Scott & Bowne, Bloomfield, N. J.
— ТАКОЖ У ФАБРИКАНТІВ —
KI-MOIDS
(Таблички або зернисті)
НА **НЕСТРАВНІСТЬ**

20-2SK

ДО РІДНОГО КРАЮ
ЕКСПРЕСОВИМИ КОРАБЛЯМИ ЧЕРЕЗ
ГАМБУРГ, БРЕМЕН, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ҐДАНСЬК
Старанна опіка і чесна обслуга. Каюти для всіх в третійклясі на 2, 4 і 6 осіб. Пашпорти і всі инші документи виробляємо без жадних клопотів для Вас. Переконайтеся а будете вдячні нам і самі собі.
ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ до краю під ґарантією. СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ І ПОЛАГОДЖУЄМО ВСІ СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ. В кождій потребі все вдавайтеся тільки до своєї української інституції, — Американсько-Українського Бюра. Наша шість-літна чесна обслуга нехай буде для Вас найліпшою запорукою.
По всі інформації пишіть або приходіть до:
AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
520 E. 6th Etreet, NEW YORK, N. Y. — 322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ.

В книгарни У. Н. Союза в Ню Йорку є не лиш всі книжки, що були в книгарни „Свободи", але є ще й велике число таких книжок, яких в книгарни „Свободи" зовсім не було. Тих книжок нема поданих і в каталогу книгарні „Свободи".

Та богато людий має у себе каталоґ книжок книгарні „Свободи". Тим людям подаємо понизше спис книжок, яких в каталогу „Свободи" нема, але вони є в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, і їх можна замовляти враз з книжками, що є в каталогу книгарні Свободи.

Ось ті книжки:

- Батьківщина й инші опов., Ів. Франка. — Ціна 25
- Білі машини, оповідання, В. Винниченка. — Ціна 10
- Брати Моуглі, опов. з життя дитини між звірами, Р. Кіплінга (переклав Ю. Сірий). — Ціна $1.00
- Варвара Убрик, оповідання з життя в монастирях. — Ціна 40
- Варіат з 1906 року. — 2. Вірш. — 3. Між бурливими филями, драма на 4 дії, В. В. Бабієнка. — Ціна 35
- Великий сонник. — Ціна 40
- В Тумані, оповідання, Л. Андреєва. — Ціна 20
- Голод, оповідання, В Винниченка. — Ціна 5
- Гумор і Сатира. — Ціна 25
- Дарвінізм Еміля Феррієра (переклад з франц.). — Ціна 80
- Дві мені. — Одна жінка, оповідання К. Золі (переклав Ом. Ревюк). — Ціна 20
- Дві могилі, оповідання з сибірського життя, І. Короленківського. — Ціна 10
- Для домашнього огнища, повість, Ів. Франка. — Ціна 85
- Домашна кухня, або Як варити і печи, Леонтина Лукавіцької. — Ціна 75
- Еволюція в образках Д. Гирда. — Ціна $1.25
- Евстахій, повість з перших віків християнства, Христа фон Шмід. — Ціна 30
- Елисавета, мученица на царськім престолі, з німецкого переклав М. П. Б. Ясеніцький. — Ціна 60
- Життє і наука грецького фільософа Сократа з вступним додатком огляду історії фільософії, М. Ватірні — Ціна 25
- Женитьба чорта М. Шустакевича. — Ціна 15
- Записна книжка, оповідання, В. Винниченка. — Ціна 5
- Збірка оповідань для української молодіжи. — Ціна 40
- Звідки взялася і що значать назва „Русь" і „Україна" др. Л. Цегельського. — Ціна 30
- З журбою радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся. — Ціна 80
- Ілюстрована святая інквізиція, страшна смерть за віру в Бога. — Ціна 50
- Ілюстроване українське письменство в житиєписах др. М. Пачовського. — Ціна 35
- Індустріяльний юніонізм Данніла де Леона і Промова В. Дебса. — Ціна 25
- Історія боротьби віри з наукою Дж. Дрепера (переклав з анґл. М. Павлик). — Ціна $1.50
- Історія Московщини до Петра Великого. — Ціна 40
- Історія о золотоврлім лицарю. — Ціна 10
- Історія паризької комуни. — Ціна 15
- Календар, журнал студентського кружка за рік 1919. — Ціна $1.00
- Карл Маркс, його життя і наука, Еміля Генера. — Ціна 15
- Коли зійшло сонце, оповідання з 2.000 року, П. Крата. — Ціна 30
- Контрасти, нарис, В. Винниченка. — Ціна 10
- Короткий виклад політичної економії А. Богданова (переклав М. Д.). — Ціна $2.50
- Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки. — Ціна 30
- Кровавий шлях (Шерльок Гольмс) в 2-ох частях, К. Дойля. — Ціна 60
- Кузь та Грицунь, оповідання, В. Винниченка. — Ціна 8
- Латачин, оповідання, Володимира Б. — Ціна 25
- Лубенський Монастир, веселі оповідання, О. Прокопуція. — Ціна 10
- Маруся, повість, Гр. Кв. Основяненка. — Ціна 30
- Методична граматика Укр. мови В. Бойовського і І. Огоновського. — Ціна 40
- Молодий вік, оповідання для молодіжи Кн. 1. — Ціна 40
- На зелених горах, збірка поезий, О. Олеся. — Ціна 20
- Наречена, оповідання, Георгія Г. Чухова. — Ціна 15
- Народ в національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Гриневецького. — Ціна 10
- Народні казки ч. 1. — Ціна 20
- Народні казки ч. 2. — Ціна 20
- Начерк стилістики, поетики і реторики др. Конст. Лучаковського. Ціна 40
- Наша рідна мова, Географія України і характер Українця, Поляка, і Москаля. Написав проф. М. Возняк. — Ціна 10
- Незвичайні дива природи А. П. Нечаєва. — Ціна 20
- Не віддавайся біді, оповідання з селянського життя, Др. А. Чайковського. — Ціна 25
- Нетри А. Сінклера, в окрасі. — Ціна $1.50
- Нічого не було, оповідання, А. Каменського. — Ціна 15
- Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість в 2-ох томах, Ю. Верного. — Ціна $2.80
- Не люби — не слухай, брехать не мішай Т. Вешаних. — Ціна 20
- Новелі, К. І. Юрія Сірого. — Ціна 70
- Новітня суспільність і церква Др. Е. Бартошека (переклад М. Павлика). — Ціна 85
- Оповідання про заздрих богів Мих. Драгоманова. — Ціна 15
- Оригінальний чоловік і инші оповідання. — Ціна 25
- Орлеанська дівчина; історичне оповідання про франц. героїню Іванну д'Арк. — Ціна 20
- Папа чи Христос Ігії М. Глови. Ціна 65
- Переказн старинного світа др. Ів. Деманчука. — Ціна 35
- Північний Бігун колиско народів Евгена Блачича. — Ціна 15
- Плаваючий остров. — Ціна 10
- Подорож до місяця Ю. Верного. Ціна 40
- Порада О. Олеся. — Ціна 80
- Попадя з Зільниця, гум. істор. оповідання з передодня революції, О. Прокопуція. — Ціна 15
- Початок родини, приватної власности і Держави Ф. Енгельса. — Ціна 75
- Розсліди ... Бога не землі або Бог на Революції, гумористична повість, П. Крата. — Ціна 35
- Про жіночу неволю в історичнім розвою Мих. Ганкевича. — Ціна 30
- Про світ Божий; бесіди по природознавству, Юр. Сірого. — Ціна 40
- Революція в Росії (від 1861 року до найновійших часів). Т. Ф-ц. — Ціна 15
- Ревун, сатира, Ос. Маковея. — Ціна 25
- Рідна школа читанка перша, Спиридона Черкасенка. — Ціна 30
- Рідна Школа, читанка третя, Спиридона Черкасенка. — Ціна 60
- Рінальдо Рінальдіні, страшний проводир розбійників, романтичне оповідання з минулого століття. — Ціна 25
- Робінзон Крузо з образками. — Ціна $1.00
- Робітничі пісні. Зібрав В. Головацький. — Ціна 25
- Розбишаки в паломничій одіжи, оповідання для народу. — Ціна 15
- Розвій поглядів на вселенну А. Діксона Вайта. — Ціна 20
- Смерть Довбуша, поема, Л. Лотоцького. — Ціна 10
- Смерть за правду, оповідання про Ів. Гуса, В. Доманицького. — Ціна 10
- Соціялізм а релігія Д. Бориска. — Ціна 15
- Спочивший дух і инші оповідання. — Ціна 15
- Страшні тайни монастирських мурів. — Ціна 75
- Страшний монарх Распутин або Тайна царського двора. — Ціна 50
- Таємниця Америки або огляд американської культури зперед Христофа Колюмба. — Ціна 15
- Тарас Шевченко, в столітні роковини. — Ціна 20
- Твори, поезії в 2-ох томах, С. Черкасенка. — Ціна $2.00
- Трагедія галицької України Осипа Мегаса. — Ціна $1.00
- Тропарик або Підручник церковного співу. — Ціна 80
- У Зарані слави, події з життя укр. князів Олега й Ігоря і княгині Ольги. — Ціна 10
- Унія з Римом М. Н. Крата. — Ціна 30
- Хрунь і Чорт В. Будзиновського. — Ціна 15
- Цариця і вестальна або Живцем замурована, історія з часів переслідування християн за панования римського цісаря Нерона. — Ціна 25
- Цвіт і душа й инші оповідання. — Ціна 15
- Чому попи не женяться? — Ціна 15
- Чорноморці в неволі й инші оповідання. — Ціна 30

Та найкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, нехай напише картку по каталоґ тоїж книгарні, а безпроволочно вишлемо його.

У всіх справах, доторкаючих книгарні і друкарні У. Н. Союза в Ню Йорку належить удаватися на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ.

... ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітній і добрий механік, і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні во всі часи. Знайте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просіть зайти до нашого офісу і поговорите з нами. Офіс отворений і в неділі.

Запишіться до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформацій наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по каталоґи

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ПОВНА ОБСЛУГА.

Заграничний Департамент сього аБнку є вповні спорядженнй дати Вам всяку услугу, якої можете жадати від СКРЕНТОНСЬКОГО НАЙБІЛЬШОГО БАНКУ.

FIRST NATIONAL BANK
SCRANTON, PA.

ПІД ДЕРЖАВНОЮ КОНТРОЛЕЮ.

Купує і спродає заграничні Гроші, Драфти, Грошеві Ордери. — Пересилає гроші телеграфічно. — Спродає шифкарти і т. д.

Г. Хр. Андерсен.

ДІВЧИНКА З СІРНИЧКАМИ.

Було се останнього вечера старого року — в Маланчин вечір. На дворі царила студінь. Сніг падав великими платками; сумерк обгортав світ божий темний покривалом. Улицею міста йшла маленька дівчинка. Вітер іграв її золотим волосечком, а босі ноженята ступали по ожеледі, або по кістки западали в сніг. В запасчині мала вона кільканяцять коробочок сірників, а одну коробочку держала в руці. Нині не продала вона ще ні одної і ніхто сьогодні не обдарував її ні одним сотиком милостині. Бідна дівчинка голодна, перемерзла й утомлена йшла вперед себе оглядаючися тривожно. Сніг своїми платками вкривав її волосе, а студінь проймала її тіло дрожею. Всі вікна по хатах були ярко освітлені, а на вулиці чути було запах свіженького печива. Дим із коминів стелився високо понад дахами. Дівчина погадала собі, як то мило і тепленько мусить там бути усім тим дітям, що мають маму, достатки і тиху рідну хатину!

Утомлена присіла у темнім куточку між двома каменицями: загорнувши під себе перемерзлі ноженята. Студінь проймала її чимраз більше. До хати вона не мала по що вертати. Там недобрий вітчим вибив би її, бож сьогодні вона нічого не вторгувала, ні одного грошика не заробила. А й у їх хаті було так само студено. Вони мешкали високо на піддашу, а крізь тонкі стіни вдирався мороз і вітер усіми шпарами, хоч вони були позатикані шматками або соломою.

Ах — мати тепер тут огонь! Загріти при ньому скостенілі від зимна руки! Одна сірничка могла би її трохи огріти! Виняла одну і засвітила. Сірничка горіла якоюсь дивною, ясною полуміною немов маленька свічечка.

Дівчинці здавалося, що вона сидить біля великої кафлевої печі, звідки розходилося роскішне тепло. Вже хотіла витягнути зпід себе ноженята, щоби їх розгріти — аж тут раптом світло загасло, а вона опинилася в темряві улиці з недогарком у руці.

Засвітила другу. Освічена стіна каменниці стала прозора мов скло. І от бачить вона в середині комнати гарно заставлений стіл, а на нім печену гусочку, булочки і всякі инші присмаки. А що найважнійше, що гуска в тій хвилі ворухнулася, скочила з полумиска і пустилася бігти просто до дівчинки. Коли вона хотіла вже досягнути рукою — згасла сірничка.

Дівчинка засвітила третю. Тепер сидить вона під прегарно устроєною ялинкою. Золоті оріхи і яблочка звисають над її головою, тисячі дрібних свічечок горить між зеленими вітками, а прегарні лялечки і паяцики витягають до неї руки. Дівчинка забажала досягнути бодай одну таку свічечку, та вони здіймалися чимраз висше — а в кінци вона узріла, що се були звізди. В тій хвилі одна з них упала. Хтось умирає — прошепотіла до себе дівчинка, нагадуючи собі слова небіжки бабуні, одинокої особи, що любила її.

Бабуня все казала:

— Коли звізда паде, відходить чиясь душа до Бога!

Дівчинка знов засвітила сірничку, а в її світлі узріла свою бабуню, що до неї солодко усміхалася.

Бабусю! — закликала сердечно дівчинка — візьми мене до себе! Я знаю, що зникнеш мене, як тільки згасне світло! — І вона безупинно запалювала одну сірничку по другій, бажаючи сим способом задержати образ дорогої бабуні як найдовше.

Світляна постать бабуні ставала чимраз виразнійша, чимраз збільшалася знимаючися в гору. Вона взяла на руки малу дівчинку, притулила її до себе і понесла ся високо понад хмари, понад звізди — аж перед золотий престіл Всевишнього, де царить вічне світло і тепло.

Вранці під муром каменці найдено маленьку дівчинку, що притулена до муру — лежала замерла. На її синіх усточках дрожав завмерлий блаженний усміх. У сильно затуленій ручці держала порожну коробку, а в другій недопалену сірничку. Люди що туди переходили, кивали сумно головами, а деякі казали: — Певно хотіла загрітися! А ніхто з них не знав, які чудові образи бачила вона в світлі сих сірничок і який чудовий Новий Рік засіяв для неї там десь високо в царстві звізд.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА на дневник „УКРАЇНСЬКУ ТРИБУНУ" яка виходить у Варшаві, на 1922 рік.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:
На місяць з доставкою за кордоном:
в Америці — 1 дол.
у Франції, Голяндії й Бельгії — 10 фр. франц.
в Італії — 10 лірів
в Швайцарії 5 фр.
в Німеччині — 75 мар. нім.
в Чехословаччині — 25 кор. чес.
в Болгарії — 50 левів
в Румунії — 50 леїв
в Австрії — 1400 кор. австр.
в Югославії — 15 динарів.

Адреса: „Українська Трибуна", Варшава, Новий Світ 22 (Nowy Swiat 22) Warsaw, Poland.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить рівні задавнені хороби так МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 7. веч. В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd St., Вівторок, четвер, субота, від 12 до 8. вечер.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ. ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET, NEW YORK
Год. від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 9. рано до 4. попол.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.
Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4498.
Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
специяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE, межи 17. а 18. улицею NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ПІДРУЧНИЙ (КИШИНКОВИЙ) КАЛЄНДАРИК на звичайний рік 1922
в тривалій церковій оправі.
Ціна 10 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДО КРАЮ
можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятію. Пашпорти не вийдо поладомо по 50 долярів до нас. Зверніться до:
GREENWICH LABOR AGENCY.
129 Greenwich Street, New York, N. Y.

КАЛЄНДАР „ПРОСВІТА"
НА 1922 РІК.
Ціна 75 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Марійка Підгірянка.

ПІСНЯ.

Так. Я плакати буду із болю.
Але сльози мої огнені.
Мої сльози засіяються в полі
І палити-муть серце в борні.

Так. Співати-му я із розпуки.
Але в слові не буде жалю.
Люду мого всі кривди і муки
В один поклик: „До дїла!" зіллю.

Так. Тужити я буду без впину.
Але туга не буде мертва.
Моя туга наш мати-ме днину,
Що від неї раб пута зрива.

Зарічево, 1920.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЛИТОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У КОВНІ.

Литовські часописі подають цікаві подробиці, про організацію литовського університету, який незабаром має повстати в тимчасовій столиці Литви у Ковні. Статут університету вироблено ще в 1918. році, але він тільки тепер був переданий на розгляд литовських установчих зборів і його вже ухвалено в першому читанні.

Головні пункти статута такі. Ун-т являється державною установою в завідуваній міністерства освіти. Наука одбуватиметься в йому на литовській мові, але з дозволу Ради ун-ту може бути допущена й инша мова. Факультетів має бути вісім: гуманітарний, юридичний, фізико-математичний, агрономічний, медичний, технічний і богословський.

Гуманітар факультет матиме сім відділів: лінгвістики, фільософії, літератури, історії, педагогії юдаїстики і славянознавства. При медичному факультеті має бути заложено ветеринарний відділ.

Тому що утворення університету з усіма факультетами відразу являється річчю неможливою для литовської держави, то організація діла йтиме поступово: з весни 1922 р. буде відкрито три факультети: гуманітарний, медичний і богословський; до них тимчасово прилучено буде катедри з инших майбутніх факультетів.

До сього часу призначено три комісії для заснування трьох згаданих факультетів. Головою гуманітарної комісії призначено проф. А. Вольдемараса, членами: Е. Вольтера, К. Вуга, В. Креве-Мецкевича і А. Янулайтіса. Постановлено відкрити спочатку такі відділи: історичний, літературний, економічно-соціологічний і юридичний. На юридичному відділі засновуються катедри: римського права (історія і догматика), цивільного права і процесу й історії литовського права. На відділі економічно-соціольогічному відкриваються катедри: державного, адміністраційного й міжнародного права, політичної економічного права і статистики.

Катедри філологічних наук такі: язикознавство, фільософія, література, історія. Катедру язикознавства поділено на три катедри: литовської мови, класичних мов і порівнюючого язикознавства. Історію литовської літератури читатиме проф. Е. Вольтер, історію европейських літератур — проф. Креве- Міцкевич.

На катедри історії запрошено проф. А. Вольдемараса, д-ра Н. Ічаса і А. Янулайтіса. Вступ до філософії читатиме А. Сметона, грецьку філософію П. Довідайтіс. Постановлено запросити з закордону колишніх професорів російських університетів: Геруліса, Челпанова, Петрожицького, Брауна і Зелінського.

Слухачі університету поділятимуться на дві категорії: студентів і вільних слухачів. На медичний факультет приматимуться особи з середньою освітою і з обовязковим додатковим іспитом з латини, як що студент не вчив її у середній школі.

ПІДКАРПАТСЬКА УКРАЇНА.

Маленький клаптик української землі, найдальша на заході частина території, споконвіку заселеної українським народом—Підкарпатська Русь-Україна, як звісно, являється тепер одинокою українською землею, де формально ніби то нема над нею чужого гніту: вона уявляє з себе автономну область, що добровільно прилучилась до чехо-словацької республіки. Говоримо — формально тому, що дійсність показує, що ця автономність поки що на папері.

Перш за все інкорпоруючи Підкарпатську Україну, Чехи одрізали од неї цілих три „жупи" (повіти): Спиш, Шарош і Землін і прилучили їх до Словаччини. тільки решта українських округів склала автономну „Підкарпатську Русь". Отже маємо дві „Руси", одну словацьку, котру стараються з усіх сил скорійще пословачити, зовсім не відбудовуючи в ній українських шкіл, які поруйнувала війна, і другу „автономну".

Як виглядає ця автономія, можна судити хочаб по тому, що вже три роки як прилучено край до Чехо-Словаччини, а й досі він не має жадного представництва в державному парляменті, не має свого місцевого сойму, а управляється призначеними зверху урядовцями за допомогою військового стану, котрий ось тільки недавно ухвалено скасувати.

До сього часу одинокою людиною, яка до певної міри може представляти населення Підкарпатської України, есть слянин Лажо, обібраний в „словацькій" частині краю до сенату по списку словацьких соціял-демократів. І він недавно виступив в сенаті з промовою, де заявив, що хоч голосуватиме забюджет, але „нехай правительство не вважаю цього голосування за доказ довірря й вдячности народа Підкарпатської України чеському урядові за його роботу і заслуги що до Карпатської й Словацької Руси". В обороні населення краю проти страшенних утисків і зловживань чеської адміністрації виступили також комуністичні посли парляменту на чолі з Шмералем, внісши 15 грудня інтерпеляцію на адресу голови кабінета д-ра Бенеша.

Як дивиться само українське громадянське Підкарпаття на своє становище й на політику уряду що до їх краю, яскраво показує цитована нами вчора стаття ужгородської „Науки". це свідчить, що становище українського народа в складі чехословацької держави ще дуже далеке од скільки-небудь нормального і дуже мало ще відповідає тим правним нормам, які офіціяльно, на підставі міжнародніх трактаків, зобовязалась ввести в життя чехо-словацька республіка.

(„Укр. Слово").

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
Вже маємо на складі
РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ
до скорого множення, обчислювання платні, міри, ваги, площі, поємности і других бизнесових обчислень.
Ціна примірника, оправленого в тверду полотняну оправу 50 ЦЕНТІВ.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НОВІ КНИЖКИ.
Не повелося, фарса на 1. дію зі співами і танцями ... 15 ц.
Після party, фарса на 1. дію ... 15 ц.
Едельвайс, образ з життя в 1. акті 15ц
Земля, драма на IV. дії ... 30 ц.
В долині сліз, драма на IV. дії ... 30 ц.
Доки сонце зійде, роса очи виїсть, драма в 4. акт. ... 40 ц.
Короткий підручник до науки німецької мови ... 15 ц.
Замовлення і гроші належить слати на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 E. 7th St., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ між українським населенням. Інтересовані зволять голоситися до: Mr. E. Miller, 145 4th St., Passaic, N. J. 22-24

НА ПРОДАЖ ШЕВСЬКА РОБІТНЯ на дуже корисних услівях. Бизнес вироблений межи Українцями, Поляками і другими. Продаю з причини обняття другого бизнесу. Прошу голоситись на адресу: Bronislaw Yaniszewski, 108 Morris St., Jersey City, N. J. 19-24

НА ПРОДАЖ українсько-польський ресторант. Голоситись під ч. 105 St. Marks Place (E. 8th St., New York City. 23-27

Марія Шуран, зам. Смерецька, пошукує свою тету АННУ ПИЛИПЧУК, яка має переживати в Ню Йорку вже 14 літ. Хтоби о ній знав або вона сама, прошу зголоситися до: M. Skalatska, 73 Nichols St., Bridgeton, N. J. 23-24

НА СПРОДАЖ штор з кендами, цигарами і стейшінери. Добра околиця, богато товару, тижневий дохід $100 а можна виробити його на більші доходи. Голоситися до: Candy Store, 340 E. 21st St., New York, N. Y. 22-25

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади. Уміє провадити хор, вести школу парохіяльну і представлення. Священики або парафії зволять писати на адресу: Дякоучитель, 304 Hunterdon St., Newark, N. J. 22-24

ДЯКОУЧИТЕЛЬ іспитованой, пошукує посади при гр.-кат. церкві. Є вповні досвідним в ученю і провадженню хору, парохіяльної школи, давання представлень, концертів і т. и. На жадання можу вказатись своїми свідоцтвами. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу: Diako-Uczytel, 631 Maple Ave., Johnstown, Pa. 23-27

Хтоби знав де перебуває ЙОСИФ МИНЬКО, ЄВКА і АНДРІЙ МАЛОЇД, або вони самі зволять зголоситися листовно на адресу: W. Cisyk, Box 1731, Monessen, Pa. Маю листи від їх свояків, котрі вернули зі мною з італійської неволі, а тепер скитаються в великій нужді по лісах горішної Австрії. 24-25

ФАРМА НА ПРОДАЖ.
Фарма 235 акрів землі першої кляси, 20 коров, 1 бик, 3 жеребять, стадо курий і всі фармерські машини. Фарма недалеко міста, гарні 2-доми і 2 барни. Ціна $8.000, готівкою $3.000 а решта на догідні сплати. Голоситися прошу на адресу: Bronislaw Yanowsky, R. F. D. 6, Boonville, N. Y. 24-26

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
В Фльориді спродаються землі. Земля чорна, акер $50.00 на легкі сплати. Інтересовані зволять голоситися до: Geo. Senitowicz, Republic Building, Miami, Fla. 18-25

НАЙНОВІЙШІ КАТАЛЬОГ КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ" ВИШЛЕМО ДАРОМ
SICHOVY BAZAR
64 E. 7-th ST.
NEW YORK, N. Y.

SANTAL MIDY CAPSULES
СКОРА ПОМІЧ на катар міхури і теки. Повне і успішне. Кождa капсулка ... означена MIDY. Стережіться підробок.

НИКОЛАЙ ГЕРМАН
DELICATESSEN
227 Ave. B, near 14th St., New York
Український склад мясних виробів найліпшого гатунку, як: старокрайова ковбаса, шинка, вуджена солонина, кишки і сальцесон свого власного виробу.
ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

ХТО ВИНЕН?
Кепсько живеться в Америці тому, хто не знає англійського язика. Він не може навіть обяснити Американцеви, що він знає або що вміє. Без знання англійського язика Ви похожий на німого. Учиться його а буде Вам лекше жити. Після нашої легкої методи. Ви навчитесь його протягом 3 місяців. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 центів грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:
First American Preparatory School,
525 W. 47th Street, Dept. 46,
New York, N. Y.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і примовок до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

НОВІСТЬ!
Книжки з образками для дітей в українській мові з кольоровими ілюстраціями:
1. Червона Шапочка ... 20 цнт.
2. Кіт в санчатах ... 20 цнт.
3. Казки з 1001 ночі ... 20 цнт.
4. Робінзон Крузо ... 20 цнт.
5. Червона Шапочка з рухомими фігурками ... 35 цнт.
6. Пригоди Шкільського з рухомими образками ... 45 цнт.
7. Співомовки С. Руданського 20 цнт.
8. Наші Казки зі ілюстраціями 20 цнт.
9. Байки Глібова ... 20 цнт.
На пересилку поодиноких книжочок треба прислати по 5 цнт. більше за кожду дві книжочки.
При більшім замовленню даємо опуст.
Замовлення і гроші належить посилати на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.